

Karttunen Mari
1(4)

26.2.2024

TVK:n oikeustapauskommentari 26.2.2024

Vakuutusosoikeus

Diaarinumero 21262:2021 (L)

Antopäivä 15.11.2023

Tuleva huomattava poikkeama muutti matkan luonteen muuksi kuin työmatkaksi, eikä tapaturmaa korvattu

Tiivistelmä

A oli lähtenyt töistä kotiin ja poikennut matkalla hammashoitolaan lapsensa oikomishoitoon. Hänelle sattui tapaturma tavanomaisella työmatkareitillä ennen poikkeamista hammashoitolaan. Poikkeaman katsottiin noin kaksinkertaistaneen A:n työmatkaan tavanomaisesti kuluvan ajan. Vakuutusosoikeus katsoi, että poikkeama hammashoitolaan oli ajallisesti huomattava. Tämän vuoksi matkaa, jolla tapaturma sattui, ei voitu enää pitää työstä johtuvana, eikä tapaturman katsottu sattuneen työtapaturma- ja ammattitautilain (jäljempänä TyTAL) 23 §:n kohdassa 1 tarkoitetulla työmatkalla.

Vakuutusosoikeuden ratkaisu

Vakuutusosoikeus katsoi, että tavanomaiselta työmatkareitiltä tehtyä poikkeamaa, jonka on katsottava noin kaksinkertaistaneen A:n työmatkaan tavanomaisesti kuluvan ajan, on pidettävä ajallisesti huomattavana. Näin ollen matkaa, jonka aikana A:n tapaturma on sattunut, ei voida enää pitää työstä johtuvana. Koska tapaturma ei ole sattunut työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitetulla tavalla työpaikan ja asunnon välisellä matkalla, vaan matkalla työpaikalta hammashoitolaan, A:lla ei ole oikeutta työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisiin korvauksiin.

Kyseessä oli äänestysratkaisu (4–1).

Karttunen Mari
2(4)

26.2.2024

Lainkohdat

Työtapaturma- ja ammattitautilaki 20 § ja 23 § 1 kohta

TVK:n kommentaari

Asiassa oli kyse siitä, millainen poikkeama on katsottava ajallisesti vähäiseksi sekä siitä, millainen merkitys muulla kuin vähäiseksi katsottavalla poikkeamalla on työpaikan ja asunnon välisen matkan luonnetta arvioitaessa.

Vakuutusosoikeus katsoi, että ajallisesti huomattava poikkeama muutti koko matkan luonteen muuksi kuin työmatkaksi. Ajallisesti huomattavan poikkeaman vuoksi matkassa ei enää katsottukaan olevan kyse työpaikan ja asunnon välisestä työstä johtuvasta matkasta, vaan matkasta työpaikalta hammashoitolaan. Tällöin korvaussuojaa ei ollut myöskään sillä reitin osalla, jota A olisi käyttänyt myös työpaikalta suoraan kotiin mennessään. Ratkaisusta kuvastuu se lähtökohta, että TyTAL 23 §:n 1 kohdan mukainen korvaussuoja kattaa vain asunnon ja työpaikan välisen matkan. Muu matka ei ylipäättään kuulu säännöksen mukaisen korvaussuojan piiriin, vaikka osa matkareitistä olisikin yhteneväinen tavanomaisen työmatkareitin kanssa.

On huomattava, että vakuutusosoikeus otti poikkeaman huomioon matkan luonnetta arvioidessaan, vaikkei poikkeama ollut vielä tapaturman sattuessa toteutunut. Tuleva poikkeama siis muutti koko matkan luonteen.

Vakuutusosoikeus arvioi poikkeaman vähäisyyttä nimenomaan poikkeamaan käytettävän ajan perusteella, eikä poikkeaman vaikutuksesta matkan fyysiseen pituuteen ole ratkaisuselosteessa tietoa. Poikkeaman matkallinen huomattavuus ei siis vaikuta olleen asian kannalta ratkaisevaa. Vähäiseltä poikkeamalta edellytetäänkin sekä ajallista että matkallista vähäisyyttä. Tästä näkökulmasta on johdonmukaista, että jo yksin poikkeaman ajallinen huomattavuus on riittänyt tekemään poikkeamasta muun kuin vähäisen.

Karttunen Mari

26.2.2024

3(4)

Katsoessaan poikkeaman ajallisesti huomattavaksi vakuutusoikeus viittasi siihen, että poikkeama on noin kaksinkertaistanut A:n työmatkaan tavanomaisesti kuluvan ajan. Tämä viittaa siihen, että poikkeaman ajallista huomattavuutta arvioitaessa merkitystä olisi myös vakuutetun tavanomaisen työmatkan kestolla.

Vakuutusoikeus on aikaisemmassa ratkaisussaan [VakO 1558:2020](#) arvioinut ennen tapaturman sattumista tehdyn lääkärikäynnistä johtuvan poikkeaman vaikutusta työmatkan korvaussuojaan. Tuossa ratkaisussa vakuutusoikeus otti poikkeaman vähäisyyttä arvioidessaan huomioon paitsi poikkeaman ajallisen myös matkallisen vähäisyyden. Vakuutusoikeus katsoi tuolloin, ettei enintään 20 minuutin kestoinen ja matkallisesti vähäinen poikkeama johtanut työmatkan muuttumiseen erilliseksi matkaksi. Toisin kuin ratkaisussa 21262:2021 vakuutusoikeus ei ratkaisussaan 1558:2020 viitannut suoraan työmatkan tavanomaisen keston ja poikkeaman keston väliseen suhteeseen. Ratkaisujen perusteella ei siis ole täysin selvää, mikä merkitys työmatkan tavanomaiselle kestolle on poikkeaman ajallista vähäisyyttä arvioitaessa annettava.

On huomattava, että arvioidessaan poikkeaman vähäisyyttä ja poikkeaman vaikutusta koko matkan luonteeseen vakuutusoikeus ei antanut merkitystä poikkeaman syyille.

Vakuutusoikeus toimi vastaavasti tapaturmaa edeltävän lääkärikäyntipoikkeaman arviointiin liittyvässä ratkaisussaan 1558:2020. Tuossa ratkaisussa vakuutusoikeus totesi, ettei korvaussuoja olisi ollut poikkeaman syystä johtuen voimassa itse poikkeaman aikana. Kun tapaturma oli kuitenkin sattunut vakuutetun palattua poikkeaman jälkeen tavanomaiselle työmatkareitilleen, ei poikkeaman syy vaikuttanut korvaussuojaan. Kun poikkeama ratkaisussa VakO 1558:2020 katsottiin ajallisesti ja matkallisesti vähäiseksi, katsottiin matka itsessään edelleen työstä johtuvaksi asunnon ja työpaikan väliseksi matkaksi. Työmatkan korvaussuoja oli näin ollen voimassa sillä reitin osalla, joka kuului vakuutetun tavanomaiseen työmatkaan.

Työmatkan korvaussuojaa arvioitaessa onkin tärkeää erottaa tilanteet, joissa tapaturma sattuu itse työmatkopoikkeaman aikana ja tilanteet, joissa tapaturma sattuu tavanomaisella

Karttunen Mari
4(4)

26.2.2024

työmatkareitillä poikkeamaa ennen tai sen jälkeen. Poikkeaman aikaisen korvaussuojan kannalta on TyTAL 23 §:n kohdan 1 mukaan merkitystä myös poikkeaman syyllä, ja myös vakuutusosoikeus on julkaissut tähän liittyviä ratkaisuja (esim. [VakO 2306:2019](#), [VakO 21070:2021](#)). Vakuutusosoikeuden ratkaisujen 21262:2021 ja 1558:2020 perusteella arvioitaessa tapaturmaa edeltävän tai tulevan poikkeaman vaikutusta työmatkan korvaussuojaan merkityksellistä ei sen sijaan ole poikkeaman syy, vaan vain poikkeaman ajallinen ja matkallinen vähäisyys. Edelleen poikkeama on katsottava huomattavaksi jo yksin sen ajallisen huomattavuuden perusteella.

Asiasanat

työmatka; asunnon ja työpaikan välinen matka; vähäinen poikkeama

Tämä dokumentti on julkaistu TVK:n Työtapaturmatieto -palvelussa (tyotapaturmatieto.fi)